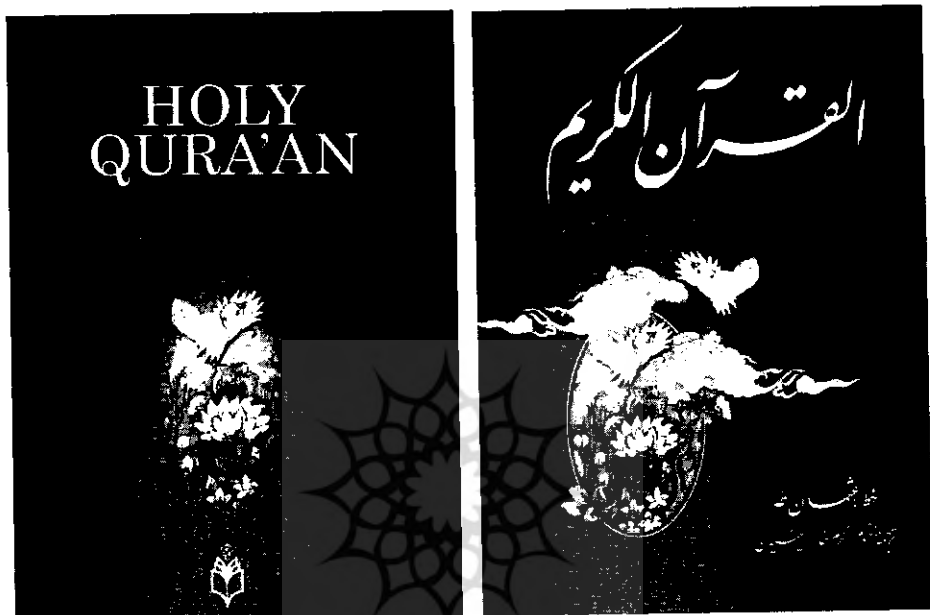


ترجمه‌ی منظوم قرآن



ژرفشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

قرآن کریم با ترجمه‌ی منظوم فارسی سروده‌ی همشهری فرهیخته استاد کرم‌خدا امینیان، پس از سال‌ها کار و تلاش، سرانجام در آذرماه سال جاری زینت‌بخش بازار کتاب شد.

می‌دانیم ترجمه‌های منظوم قرآن مجید انگشت شمارند و شاید به ده مورد نمی‌رسد که از جمله‌ی آن‌ها می‌توان ترجمه‌ی منظوم مرحوم صفی‌علیشاه را نام برد.

از آن جا که ما ایرانیان از گذشته‌های دور با کلام منظوم و سخن آهنگین انس و الفت داشته‌ایم به تبع آن، هنوز هم کم و بیش، به سخن موزون و مقفأ بیش‌تر از کلام ساده‌گرایش داریم و آن را بهتر و زودتر به خاطر می‌سپاریم. حتی درس‌ناخوانده‌های بسیاری بوده و هستند که به دلیل همین گرایش، ابیات و اشعار زیادی از حفظ داشته و در محاورات خود به آن‌ها استشهد و استناد کرده و می‌کنند.

بنابراین امید است این ترجمه‌ی منظوم نیز مورد استقبال هم‌وطنان قرار گیرد و برایشان دل‌نشین و به‌یادماندنی گردد. گفتنی است کشورهایی چون پاکستان، هند، افغانستان و... نیز از چنین ترجمه‌ای استقبال می‌کنند. زیرا مردم این کشورها با شعر و منظومه‌های فارسی بیش‌تر مانوس‌اند تا با نثر فارسی امروز.

استادبهاء‌الدین خرمشاهی قرآن پژوه کشور درباره‌ی ترجمه‌ی منظوم قرآن در یکی از مطبوعات روز گفته‌اند: «یک روزنه‌ی دیگر هم پیدا شده که ترجمه‌ی منظوم قرآن کریم است. در گذشته‌ی نزدیک، یک نمونه از ترجمه‌ی منظوم قرآن داشته‌ایم که حاصل قرآن‌شناسی عارفانه عارف جلیل‌القدر صفی‌علیشاه است. اما بعد از آن پنج تا شش ترجمه‌ی منظوم به بازار آمده که بین [آن‌ها]، هم ترجمه‌ی کامل قرآن و هم ترجمه‌ی «عم‌جزء» است، که این نمونه‌ها مورد تأیید من نیستند، ولو این که از نظر اقتصاد نشر یا استقبال جوانان با موفقیت مواجه شده باشند.

درست در همین ایامی که شما با من تماس گرفته‌اید فردی فاضل و قرآن‌شناس، که نمی‌دانم روحانی هستند یا نه، به نام آقای کرم‌خدا امینیان ترجمه‌ی منظومی از قرآن

کریم را برای نظرخواهی و عیارسنجی از طریق پست برای من ارسال داشته‌اند. ترجمه‌ی ایشان سه ویژگی دارد که از این قرار است:

اول این که سراسر ترجمه به یک وزن نیست. ویژگی دوم این که ایشان آن‌چه افزوده تفسیری است [که آن‌ها را] در میان قلاب (کروشه) آورده‌اند، هم‌چون بسیاری از مترجمانی که قرآن را به نثر ترجمه می‌کنند، مانند آقای مسعود انصاری و این جانب. البته بعضی هم افزوده‌ها را با حروف متفاوت چاپ می‌کنند، مانند ترجمه‌ی بسیار مفهوم و شیوای شادروان سید جلال‌الدین مجتبوی، استاد پیشین دانشگاه تهران در رشته‌ی فلسفه و صاحب آثار و ترجمه‌های ارزشمند.

ویژگی سوم ترجمه‌ی ایشان این است که در میان همه ترجمه‌های منظومی که دیده‌ام، [از همه‌ی آن‌ها]- به جز صفی‌علیشاه - دقیق‌تر و از نظر استواری زبان و بیان و تطابق با مضامین و معانی مقدس قرآن کریم برتر است. (نقل از ص ۶۲۹ همین مصحف شریف).

امید است هموطنان گرامی، افراد خانواده و به خصوص فرزندان خود را با چنین ترجمه‌هایی آشنا و دمساز نمایند و از این طریق باب برکات پیام ربّانی را به روی اهل خانواده خود بگشایند.

مؤسسه‌ی فرهنگی علیمرادیان این توفیق ارزشمند و معنوی را به استاد و نیز به همشهریان گرامی تبریک می‌گوید و به قصد تيمَن و تبرک و آشنایی همشهریان با نمونه‌ای از این مجموعه‌ی مقدس، ترجمه‌ی منظوم سوره‌ی نبأ (عمّ یتسألون) را به اطلاع خوانندگان گرامی می‌رساند.^۱ (صفحات ۵۸۲ و ۵۸۳ کتاب).

۱- این مصحف شریف را انتشارات اسوه به چاپ رسانده و منتشر ساخته است. (تهران، تلفن

۷۸- ترجمه منظوم سوره نبا (مکن ، ۴۰ آیه)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ۳-۱- از چه پرسند؟ ز ان بزرگ خبر
 ۵-۴- نه چنین است زود میدانند
 ۷-۶- لرض را ایستری نگردانید؟
 ۹-۸- و افریدیمتان بصورت جفت
 ۱۱ و ۱۰- شب نمودیم چون یکی پوشش
 ۱۲- بنهادیم بر فراز شمای
 ۱۳- اونسر انجا نموده ایم عیان
 ۱۴- روز فشانندهای اکیهانی
 ۱۵- تا به نیروی ان از سینه خاک
 ۱۶- باغهایی لطیف و تازه و تر
 ۱۷- وعده گاهی است روز فصل او تعیزا
 ۱۸- چون دمیده شود به صور انبر
 ۱۹- پس از ان آسمان گشوده شود
 ۲۰- راننده گردند کوهها از جای
 ۲۲- ۲۱- هست دوزخ یکی کمینگاهی
 ۲۳- روزگاری در لژ را در ان
 ۲۴- نه ز جایی خنک البر باشد
 ۲۶- ۲۵- بجز ابی که داغ و چرکین است
 ۲۷- می نبود این امید او این پندارا
 ۲۸- پس بایات ما به وجه تمام
 ۲۹- و شمردیم هر چه را از پیش
 ۳۰- بچشید این که هیچ گاهی ما
 کاندران نشان نبود خلاف نظر؟
 زود باشد که آنگه از اتند
 کوهها را چو میخ انشاندیم
 و نهادیم روحستان در خفت
 روز بهر امیشت و کوشش
 هفتگانه سماه با بر جای
 ان چراغی که نور نابد از ان
 ریختیم اب اهای ریزانسی
 رستی اوریم و دانند ایاک
 سر نهاده بدوش یکدیگر
 اشک و ظنی در ان نباشد نیز
 همگی رو کنید ابر محشرا
 بآبهایی از ان نموده شود
 چون سرابی سوند اب نحای
 طاغیان راست مرجع اراهی
 مانند گارند ایسی سر و سامان
 نه ز نوشابه ای اخبر باشد
 کاین جزایی به وفق انین است
 بهر شان بر حساب آخر کار
 سوی تکذیب اسی زدندی گام
 درج کردیم ان زه نامه خویش
 نغزاییم جز عذاب شما

- ۳۱- مستکین را بُودِ امروز معاد | رستگاری این حساب کام و مُراد |
 ۳۲- ۳۴- باغها هست و (نیوز) تا کستان | دخترانسی برآمده پستان |
 | العبتانی بدیمه و همسال | جام‌هایی که گشته مالا مال |
 ۳۵- سخن لغو نشنوند و در آن | نه بود کذب (را محفل) بیان |
 ۳۶- این بُود اجری از خداوندت | بخششی کان بسنده دانندت |
 ۳۷- رب ارض و سما و هر موجود | که به مابین آیند و (خلق نمود) |
 حق رحمان که از برای بشر | نیست حدّ مخاطبت دیگر |
 ۳۸- روزی آن سان که ایستند بپای | ملک و روح صفّ بصفّ (در جای) |
 می‌نگوید کلام اهیج ملک | جز به فرمان (کردگار فلک) |
 وانکه فرمان بیافت بهر خطاب | متکلم شود به وجه صواب |
 ۳۹- آن بود روز حقّ و هر کس خواست | به سوی ربّ خویش عزم اراست |
 ۴۰- بیم دادیمتان هماتا ما | از عتابی قریب زهر شما |
 روزگاری بُود که انسر آن | هست هر فرد آدمی نگران |
 تا به دستان خود چه چیز از پیش | کرده تقدیم بر قیامت خویش |
 وین بود گفت کافر (ناپاک) | کاش بودم از پیش مشتی خاک |

۷۹- ترجمه منظوم سوره نازعات (مکّی، ۴۶ آیه)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

- ۱- بان ملاتک جان گیر میخورم سوگند | که نزع (کافر) با قوتی تمام کنند |
 ۲- بان ملاتک سرخوش (که در گرفتن جان) | از فرد مؤمن (با نرمش) اهتمام کنند |
 ۳- ۴- بان شنای گراتم قسم به وقت هبوط | و سابقان به سبقت نموده اقبالی |
 ۵- ۶- بان ملاتک فرمانگزار سوگندم | بروز آنکه بلرزد زمین (چه زلزالی) |
 ۷- ۸- ز بی درآید آن را ز بی در آینده | و ترس چیره در آنروز بر (همه) دل‌هاست |
 ۹- ۱۰- و چشمه‌ها نشان افتاده و بخود گویند: | ندن به حال نخستین زمان (مگر) ره ماست! |
 ۱۱- ۱۲- به وقت آنکه شدیم استخوان بوسید؟ | و لول‌شان این‌کاین رجعتی بُود بزبان |
 ۱۳- ۱۴- هیچ نیست چیز اینککه میجلای فر دست | و ناگهان به بیابان همی شونند (روز) |
 ۱۵- رسیده‌است به تو شرح حالت موسی؟ | (که توبه امر رسالت چگونه شد، مأمور؟) |